

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1Tos/33/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4413010491
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 04. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislav Libant
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4413010491.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Stanislava Libanta a členov senátu JUDr. Štefana Hrvolu a JUDr. Ingrid Kišacovej Dr., v trestnej veci proti odsúdenému F. V., pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/, písm. c/ Trestného zákona, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky z 13. 02. 2014 sp. zn. 2Nt/21/2013, na neverejnom zasadnutí konanom v Nitre 2. apríla 2014, takto

rozhodol:

Podľa § 194 odsek 1 písmeno a/ Trestného poriadku z r u š u j e napadnuté uznesenie.

Podľa § 398 odsek 3 Trestného poriadku, p r e r u š u j e výkon trestu odňatia slobody odsúdenému F. V., narodenému XX.XX.XXXX uložený mu vo výmere 16 (šestnásť) mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, právoplatným 29. 05. 2013.

Podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku povoľuje obnovu konania v trestnej veci odsúdeného F. V., narodeného XX. XX. XXXX, ktorá skončila trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, právoplatným 29. 05. 2013.

Zároveň podľa § 400 odsek 1 Trestného poriadku zrušuje vo výroku o vine i vo výroku o treste trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, právoplatný 29. 05. 2013, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Nové Zámky (ďalej len súd I. stupňa) podľa § 399 ods. 2 Tr. por. zamietol návrh odsúdeného F. V. (ďalej len „odsúdený“) o povolenie obnovy konania, ktoré sa skončilo trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky zo 06. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, doručeným odsúdenému 20. 05. 2013 a právoplatným 29. 05. 2013, pretože nezistil podmienky obnovy konania podľa § 394 Tr. por..

Súd I. stupňa toto uznesenie odôvodnil tým, že odsúdeným uvádzané skutočnosti a predložené listinné dôkazy o poukázaní súm 349,- eur 249,- eur matke maloletých detí, nie sú novými skutočnosťami a dôkazmi spôsobilými odôvodniť iné rozhodnutie o vine.

Poukázal na trestný rozkaz vydaný súdom I. stupňa 06. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, proti ktorému odsúdený, po jeho doručení 20. 05. 2013, odpor nepodal. Pokiaľ odsúdený po vydaní tohto trestného rozkazu 10. 05. 2013 poukázal na adresu matky maloletých detí sumu 349,- eur a 23. 05. 2013 (až po jeho doručení) sumu 249,- eur ako úhradu výživného, toto súd I. stupňa považoval za irelevantné. Zákomom upravené podmienky účinnej ľútosti podľa § 86 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. súd I. stupňa viazal na moment odobratia sa súdu (prvého či druhého stupňa) na záverečnú

poradu. K trestnému rozkazu uviedol, že sa jedná o špecifické rozhodnutie, vydané bez nariadenia pojednávania a bez predchádzajúcej rady, ktoré sa dotknutým osobám oznamuje doručením, s ktorým sú spojené účinky vyhláseného rozsudku. Pri prečine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. je moment doručenia trestného rozkazu významný z hľadiska posúdenia ďalšieho zavineného neplnenia vyživovacej povinnosti ako nového skutku, alebo z hľadiska ukladania súhrnného trestu, nie z hľadiska splnenia podmienok účinnej ľútosti. Pokiaľ osoba obvinená z tohto trestného činu mieni využiť ustanovenie účinnej ľútosti, musí splniť jednu z podmienok - svoju vyživovaciu povinnosť splniť dodatočne skôr, než sa súd odoberie na záverečnú radu a teda nie skôr, ako súd vyhlási rozsudok. Ak osoba obvinená z takého trestného činu túto podmienku splní v konaní, v ktorom bol vydaný trestný rozkaz, až po jeho vydaní a mieni súdu preukázať v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní, nevyhnutne to predpokladá podanie odporu. V čase vydania trestného rozkazu neexistovali tieto skutočnosti, nastali až potom, čo súd vo veci rozhodol.

Napokon v rámci svojich právnych úvah súd I. stupňa uviedol, že obnova konania ako mimoriadny opravný prostriedok nemôže a nesmie slúžiť na dosiahnutie zmeny právoplatného rozhodnutia iba z dôvodu, že oprávnená osoba nevyužila svoje právo podať proti takému rozhodnutiu opravný prostriedok. Za irelevantnú považoval domnienku odsúdeného, že úhradu výživného oznámila matka maloletých detí, pretože táto nie je oprávnenou osobou na podanie odporu.

Úhradu výživného zo strany odsúdeného za daného stavu považoval súd I. stupňa za plnenie zákonnej povinnosti vyživovať svoje deti podľa § 62 Zákona o rodine, ktorej výška bola určená právoplatným rozhodnutím civilného súdu, významný z hľadiska stavu pohľadávky jeho maloletých detí, avšak nemajú charakter skutočností a dôkazov, odôvodňujúcich obnovu konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por..

Toto uznesenie ihneď po jeho vyhlásení na verejnom zasadnutí, sťažnosťou napadol odsúdený.

V jej písomných dôvodoch, prostredníctvom obhajcu uviedol, že po telefonáte s matkou maloletých detí sa domnieval, že táto pôjde na súd a nie na „sociálku“ oznámiť zaplatenie omeškaného výživného. Matka maloletých detí potvrdila, že telefonicky hovorili, nevedela ako má postupovať, oznámila to príslušnému úradu práce a exekútorovi. Vzhľadom na jeho osobu jednoduchého človeka bez väčšieho vzdelania, bol vo vedomí, že matka detí oznámila vec súdu, čím zanikne trestnosť jeho konania, keďže výživné uhradil 23. 05. 2013 aj 10. 05. 2013. Z poučenia v trestnom rozkaze vyplýva, že odpor môžu podať aj iné osoby v jeho prospech, preto za takú osobu považoval matku maloletých detí.

Navrhol, aby nadriadený súd napadnuté uznesenie zrušil a vyhovel jeho žiadosti o obnovu konania.

Krajský súd v Nitre, ako nadriadený orgán, na podklade riadne a včas podanej sťažnosti oprávnenej osoby-odsúdeného preskúmal podľa § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému mohol sťažovateľ podať sťažnosť a konanie predchádzajúce tomuto výroku napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že podaná sťažnosť je dôvodná.

Po preskúmaní predloženého spisového materiálu nadriadený súd zistil, že v prejednávanej veci už konal a rozhodol uznesením z 22. 01. 2014, sp. zn. 1Tos/6/2014, ktorým postupom podľa § 194 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil uznesenie súdu I. stupňa z 28. 11. 2013, sp. zn. 2Nt/21/2013 a uložil mu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

Nariadil súdu I. stupňa preveriť obhajobu odsúdeného, že po zaplatení výživného telefonoval s matkou maloletých detí a táto mu povedala, že ona nahlási, že výživné zaplatil a on nevedel, že to má oznámiť, nevedel komu. Súčasne mu nariadil preveriť výsluchom matky maloletých detí, či sumu 349,- eur a 249,- eur prevzala, aké to boli sumy, či spoločné dlhy z manželstva, ktoré mali byť podľa odsúdeného asi 36000,- Sk, alebo výživné v prospech maloletých detí, a ak to bolo výživné, za aké obdobie malo byť uhradené. Následne bolo povinnosťou súdu I. stupňa rozhodnúť o návrhu odsúdeného o povolenie obnovy konania.

Podľa § 394 ods. 1 Tr. por., obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr než známymi, ktoré by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Podľa § 399 ods. 2 Tr. por., súd návrh na povolenie obnovy konania zamietne, ak nezistí podmienky obnovy konania podľa § 394.

Podľa § 400 ods. 1 Tr. por., ak vyhovie súd návrhu na povolenie obnovy konania, zruší napadnuté rozhodnutie celkom alebo v časti, v ktorej je návrh dôvodný. Ak zruší čo i len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad. Zruší aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

Podľa § 398 ods. 3 Tr. por., ak bol podaný návrh na povolenie obnovy konania v prospech obvineného, môže súd vzhľadom na povahu skutočností a dôkazov, ktoré novo vyšli najavo, odložiť alebo prerušiť výkon trestu, právoplatne uloženého v pôvodnom konaní.

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že F. V. bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 15. 10. 2011, sp. zn. 2T/171/2011 pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b/, písm. j/ Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 14 mesiacov. Výkon trestu mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu 2 roky, zároveň mu bola uložená povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné v sume 2845,10 eur..

Uznesením z 08. 08. 2013, sp. zn. 2T/171/2011 súd I. stupňa nariadil odsúdenému výkon trestu a zaradil ho do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Podľa obsahu zápisnice o verejnom zasadnutí, ktorého predmetom bolo rozhodnúť o nariadení trestu je zrejmé, že odsúdený si nesplnil povinnosť v skúšobnej dobe zaplatiť zameškané výživné.

Následne bol odsúdený, v posudzovanej veci, trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenie § 138 písm. b/ Tr. zák. a aj podľa § ods. 3 písm. c/ Tr. zák., za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 16 mesiacov, so zaradením na výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

V zmysle tohto trestného rozkazu, odsúdenému za obdobie od 01. 12. 2011 do 30. 09. 2012 vznikol na výživnom dlh v sume 699,- eur, z ktorého uhradil 450,- eur, teda na výživnom ku dňu vydania trestného rozkazu dlhoval 249,- eur. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť 29. 05. 2013.

Podľa šekových ústrižkov predložených odsúdeným je nepochybné, že ešte 10. 05. 2013, teda pred doručením trestného rozkazu (20. 05. 2013), odkedy u tohto rozhodnutia nastávajú účinky vyhláseného rozsudku, odsúdený uhradil matke maloletých detí sumu 349,- eur, tak ako bol ustálený dlh na výživnom pri oboznámení s výsledkami vyšetrovania. Podľa trestného rozkazu bol jeho dlh nižší, a to 249,- eur.. Následne, po doručení trestného rozkazu (20. 05. 2013) odsúdený uhradil 23. 05. 2013 matke maloletých detí sumu 249,- eur, tak ako bola výška dlhu na výživnom ustálená v trestnom rozkaze. Skutočnosť o úhrade oboch týchto súm odsúdeným k rukám matky maloletých detí, v prospech ktorých mal plniť vyživovaciu povinnosť, neboli súdu v čase jeho rozhodnutia (20. 05. 2013) známe.

V prvom rade nadriadený súd konštatuje, že súd I. stupňa v pôvodnom konaní pochybil, keď vzhľadom na charakter prejednávanej trestnej činnosti (neplnenie vyživovacej povinnosti) pri ktorej vyplýva páchatelovi právo využiť zákonom upravený inštitút účinnej ľútosti (§ 86 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.), v dôsledku ktorého, za splnenia určených podmienok, trestnosť daného trestného činu zanikne, vydal vo veci trestný rozkaz, ktorý je skrátenou formou konania, bez verejného prejednávania veci. Podľa názoru nadriadeného súdu, sľub beztrestnosti daný páchatelovi využitím ustanovenia o účinnej ľútosti nemôže byť porušený procesnou nemožnosťou prejednávania veci na hlavnom pojednávaní, pretože by sa tým narušila stabilita právneho systému, právna istota páchatela, že až do odchodu súdu na záverečnú poradu má právo privodiť svoju beztrestnosť a zmaril sa tým účel ustanovenia § 86 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorým je dosiahnutie uspokojenia nárokov oprávnenej osoby- zaplatenie dlžného výživného.

Súd I. stupňa zjavne neprikladal dôležitosť postojú odsúdeného už v prípravnom konaní, ktorý pri svojom výsluchu 26. 03. 2013 prejavil ochotu uhradiť dlžné výživné s tým, že si niekde požičia peniaze, mal prísľub práce od 01. 04. 2013 v spolku ovčiarov a predpokladal, že bude mať pravidelný príjem.

Vzhľadom aj na výšku dlžného výživného 349,- eur, resp. súdom I. stupňa ustálenú v trestnom rozkaze na 249,- eur bolo povinnosťou súdu I. stupňa nariadiť termín hlavného pojednávania a vykonať na

ňom dokazovanie kontradiktórnym spôsobom, s cieľom zistiť, či odsúdený medzičasom neuhradil dlžné výživné alebo jeho časť a či neplnenie vyživovacej povinnosti nemalo trvalo nepriaznivé následky.

Nadriadený súd sa nestotožňuje ani s právnymi úvahami obsiahnutými v odôvodnení napadnutého uznesenia v tom, že pokiaľ osoba obvinená z trestného činu zanedbania povinnej výživy mieni využiť ustanovenie o účinnej ľútosti, musí svoju vyživovaciu povinnosť splniť dodatočne, teda skôr, než sa súd odoberie na záverečnú poradu, a teda nie skôr, ako súd vyhlási rozsudok, s tým, že účinky vyhlásenia rozsudku v prípade vydania trestného rozkazu nastávajú jeho doručením.

O tomto obvinený v trestnom rozkaze, ktorý mu bol doručený v pôvodnom konaní 20. 05. 2013, poučený vôbec nebol a vonkoncom nebol súdom poučený o svojom práve dodatočne splniť vyživovaciu povinnosť tak, ako to má na mysli ustanovenie o účinnej ľútosti podľa § 86 písm. a/ Tr. zák.. Toto právo bolo odsúdenému v pôvodnom konaní súdom I. stupňa odňaté.

Taktiež nemožno odôvodňovať zamietnutie návrhu odsúdeného na povolenie obnovy konania tým, že v pôvodnom konaní nepodal proti trestnému rozkazu odpor, pretože podanie odporu je právom, nie povinnosťou obvineného a v danom prípade toto právo obvinený nevyužil. A žiadne uplatnenie práva, t.j. i nepodanie opravného prostriedku, nemožno vykladať v neprospech osoby, ktorá si takéto právo uplatnila.

V tejto súvislosti nadriadený súd poukazuje aj na vyjadrenie matky maloletých detí, ktorej výsluch vykonal súd I. stupňa po jeho nariadení nadriadeným súdom, kde potvrdila, že telefonicky s odsúdeným hovorili o uhradení výživného, avšak ani ona nevedela ako má postupovať, komu má oznámiť uhradenie výživného, tak to oznámila príslušnému úradu práce a exekútorovi.

Zo zápisnice o výsluchu obvineného z 26. 03. 2013 možno zistiť i to, že bol nezamestnaný, vyučený, absolvoval Stredné odborné učilište stavebné v Žiline bez maturity, teda nie je osobou právne znalou, navyše nebol v pôvodnom konaní zastúpený obhajcom, ktorý by mu vzhľadom na absenciu náležitého poučenia zo strany súdu I. stupňa, poskytol kvalifikovanú obhajobu aj z toho pohľadu, ktorý podrobne rozvádza súd I. stupňa v odôvodnení napadnutého uznesenia.

V danom prípade nie je sporné, že účinky vyhlásenia rozsudku v prípade vydania trestného rozkazu nastávajú jeho doručením obvinenému.

Keďže odsúdený dlžné výživné, ustálené na sumu 249,- eur v trestnom rozkaze, uhradil 10. 05. 2013, teda pred jeho doručením 20. 05. 2013, súdu I. stupňa v tomto čase neboli tieto skutočnosti a dôkazy (šekové ústrižky) známe, podľa názoru nadriadeného súdu tieto skutočnosti a dôkazy by mohli samy osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi, odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo o treste.

Na podklade uvedeného nadriadený súd postupom podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie a následne rozhodol sám tak, že podľa § 394 ods. 1 Tr. por. povolil obnovu konania v trestnej veci odsúdeného, ktorá skončila trestným rozkazom Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, právoplatným 29. 05. 2013.

Zároveň podľa § 400 ods. 1 Tr. por. zrušil vo výroku o vine i vo výroku o treste trestný rozkaz Okresného súdu Nové Zámky z 20. 05. 2013, sp. zn. 1T/82/2013, právoplatný 29. 05. 2013, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad.

Povinnosťou súdu I. stupňa bude postupovať v konaní na podklade pôvodnej obžaloby (§ 404 ods. 2 Tr. por.).

Napokon nadriadený súd, postupom podľa § 398 ods. 3 Tr. por., prerušil výkon trestu odňatia slobody odsúdenému, ktorý vykonáva v prejednávanej veci, vo výmere 16 mesiacov nepodmienečne, so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, vzhľadom na povahu skutočností a dôkazov, ktoré vyšli najavo v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania, podaného v jeho prospech.

Keďže 05. 09. 2013 bol odsúdenému nariadený výkon trestu odňatia slobody v trvaní 14 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, vo veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 2T/171/2011, odsúdený nastúpi tento trest.

Na podklade týchto dôvodov nadriadený súd rozhodol v zmysle výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný
riadny opravný prostriedok
(§ 185 ods. 2 Tr. por.).